

NORGES HØYESTERETT

Den 21. mars 2025 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Webster, Bergh og Sivertsen i

HR-2025-540-U, (sak nr. 25-042371SIV-HRET), sivil sak, anke over kjennelse:

A

mot

Løten kommune

(advokat Liv Randi Dobloug)

avsagt slik

K J E N N E L S E O G B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke over beslutninger om pålegg om bruk av prosessfullmektig, jf. tvisteloven § 3-2, og oppnevning av prosessfullmektig, jf. rettshjelploven § 21.
- (2) Østre Innlandet tingrett har til behandling begjæring fra A om rettslig prøving av Barneverns- og helsenemndas vedtak 12. juli 2024 som gjelder foreldreansvar, samvær og annen kontakt etter at hun tidligere er fratatt omsorgen for sine to barn.
- (3) Ved Østre Innlandet tingretts beslutning 21. januar 2025 ble A pålagt å bruke prosessfullmektig for sakens videre behandling, jf. tvisteloven § 3-2. Det ble satt frist til 4. februar 2025 for prosessfullmektig til å melde seg og tilbudt bistand med å finne egnet advokat. A anket denne avgjørelsen.
- (4) Ingen prosessfullmektig meldte seg innen fristen. Østre Innlandet tingrett oppnevnte 18. februar 2025 advokat Fridtjof Piene Gundersen som prosessfullmektig for A etter rettshjelploven § 21. A anket også denne avgjørelsen.
- (5) Det er på det rene at advokat Piene Gundersen tidligere har opptrådt på vegne av As barn i forbindelse med barnevernsaken.
- (6) Eidsivating lagmannsrett behandlet ankene sammen og avsa 5. mars 2025 kjennelse med slik slutning:

«1. Anken over pålegget om å oppnevne prosessfullmektig forkastes.

2. For øvrig avvises anken.»

- (7) A har anket til Høyesterett. Hun gjør blant annet gjeldende at advokat Fridtjof Piene Gundersen ikke kan oppnevnes som hennes advokat på grunn av hans tidligere befatning med saken.
- (8) *X kommune* har tatt til motmæle. Det er nedlagt påstand om at anken delvis forkastes og delvis avvises.
- (9) *Høyesteretts ankeutvalg* kan bare prøve lagmannsrettens saksbehandling og generelle lovtolking, jf. tvisteloven § 30-6.
- (10) Oppnevningen av advokat Piene Gundersen er skjedd etter rettshjelploven § 21. Bestemmelsen lyder slik:

«I henhold til bevilling om fri sakførsel oppnevner vedkommende domstol eller forvaltningsorgan prosessfullmektig for parten. Ved oppnevning av prosessfullmektig skal partens ønske være avgjørende.»

- (11) Avgjørelser etter denne bestemmelsen kan ankes, jf. rettshjelploven § 27 og Rt-2014-530 avsnitt 12.
- (12) Ved oppnevningen må retten påse at den som ønskes, oppfyller vilkårene for å opptre som prosessfullmektig for vedkommende instans, se Rt-2014-530 avsnitt 14. Retten må også prøve om det er andre forhold som tilsier at advokaten ikke bør tildeles oppdraget. Dette kan blant annet være at oppnevning reiser spørsmål om forholdet til grunnleggende krav til advokater, se advokatloven kapittel 8.
- (13) Etter advokatloven § 26 skal advokater være «uavhengige». I vedlegg 1 til advokatforskriften – regler for god advokatskikk – som etter forskriften § 11 gjelder som forskrift, heter det i punkt 3.2.4:

«En advokat skal være varsom med å ta oppdrag mot en tidligere klient.

Advokaten skal avstå fra å påta seg oppdrag mot en tidligere klient dersom advokatens kjennskap til den tidligere klients forhold vil kunne brukes til urettmessig fordel for den nye klient eller medføre skade for den tidligere klient.»

- (14) Tingrettens beslutning om oppnevning av advokat Piene Gundersen omtaler ikke hans tidligere rolle som advokat for barna. I anken til lagmannsretten anførte A blant annet at advokat Piene Gundersens tidligere rolle som advokat for barna var til hinder for oppnevning. Lagmannsretten kommenterer spørsmålet i en kort bemerkning om at det fremgår av vedleggene til anken at tingretten har vurdert advokatens tidligere befatning med saken.
- (15) As innsigelser mot oppnevningen av advokat Piene Gundersen er en anke etter rettshjelploven § 27. Ved en slik prøving har retten begrenset kompetanse, jf. tvisteloven § 29-3 tredje ledd, men kan prøve tingrettens lovtolkning og om avgjørelsen er «åpenbart uforsvarlig eller urimelig». Etter ankeutvalgets syn skulle lagmannsretten vurdert om As innsigelser mot advokat Gundersen gjorde det åpenbart uforsvarlig eller urimelig å oppnevne ham. Når dette ikke er gjort, foreligger en saksbehandlingsfeil som kan ha virket inn på resultatet.

- (16) At A selv kunne ha løst den oppståtte situasjonen ved å velge en annen prosessfullmektig, som retten i så fall skulle ha oppnevnt, kan ikke ha betydning.
- (17) Etter dette må lagmannsrettens kjennelse oppheves så langt den gjelder anken over tingrettens beslutning om å oppnevne advokat Fridtjof Piene Gundersen som prosessfullmektig etter rettshjelploven § 21.
- (18) Ankeutvalget viser videre til at en anke til Høyesterett kan nektes fremmet dersom den ikke reiser spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende saken, og heller ikke andre forhold taler for at anken bør prøves, jf. tvisteloven § 30-5. Ankeutvalget finner at anken for øvrig bør nektes fremmet.
- (19) Avgjørelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

- 1. Lagmannsrettens kjennelse, slutningens punkt 1, oppheves så langt den gjelder tingrettens beslutning 18. februar 2025 om å oppnevne advokat Fridtjof Piene Gundersen.
- 2. For øvrig nektes anken fremmet.

Espen Bergh
(sign.)

Bergljot Webster
(sign.)

Eyvin Sivertsen
(sign.)